

Bányász Judit

A "Te felelősséged!" – balesetvédelem, elsősegély

A követelménymodul megnevezése:
Gyermekellátási alapfeladatok

A követelménymodul száma: 1868-06 A tartalomlelem azonosító száma és célcsoportja: SzT-020-50

A " TE FELELŐSSÉG " – BALESETVÉDELEM, ELSŐSEGÉLY

ESETFELVETÉS – MUNKAHELYZET

Az Anyuka épp reggelit készített sietősen, Csabika a 4 éves gyerek a szobában játszott, amikor eszébe jutott, hogy el akar vinni egy játékot az óvodába. Elkezdte kihúzgálni a fiókokat, de közben egy sokkal érdekesebb dolgot talált, piros drazsákat üvegben – gondolta " ez is milyen jó lesz, napközben majd megeszem", Anya úgy sem enged cukrot vinni az óvodába. Az Anyuka közben noszogatta jöjjön reggelizni, utána sietni kell, mert elkésnek az óvodából meg a munkahelyéről. Az óvodába érve levette a gyereke kabátját, sapkáját, de nem figyelte mi van kisfia zsebében. Az óvónő nem vette észre, hogy napközben Csabika be-be kap egy-egy szemet a piros szemű cukorkából. Délután a óvónő arra lett figyelmes, hogy a gyermek aluszékony volt, alig lehet vele kommunikálni. Próbálták kérdegetni az ebéd volt rossz, nem eset jól, nem fáj e a torka, de ekkor véletlenül kiesett a gyerek zsebéből az üveg. Az óvónő ekkor már tudta, hogy valószínűleg mérgezésről van szó.

Mindenki próbált higgadt maradni és szakszerűen ellátni a gyereket. A gyereket elkülönítették. Megvizsgálták a légzését, keringését, a gyerek szájában van-e beszedett gyógyszerből. Megpróbálták a garat hátsó részét ingerelni, azért, hogy hátha sikerül eltávolítani a gyomorba került gyógyszert. Ezek után hívták a mentőket, ahol az előírásoknak megfelelően elmondták, hogy mi történt. Közben a gyereket folyamatosan figyelték. A mentők kiérkezése után tájékoztatták a szolgálatban lévő orvost, hogy valószínűleg mi történt, és átadták a gyógyszeres üveget, amit találtak. Közben értesítették a gyerek édesanyját a történetekről, és kikérdezték, mennyi gyógyszer lehet az üvegben.

A gyermek szerencsére nem szenvedett maradandó sérülést, a gyors és hatékony ellátásnak köszönhetően.

Gondolja át a felvetett esetet!

Anya milyen balesetvédelmi szabályokat nem tartott be otthonában? Hogyan kerülhette volna el a balesetet? A szolgálatban lévő óvónő megfelelő elsősegélynyújtásban részesítette – e a gyereket? Hogyan kell dokumentálni a bekövetkezett balesetet gyermekintézményben? Milyen jelentési kötelezettsége van az óvoda vezetőjének a baleset következtében?

A feltett kérdésekre a szakmai információtartalom adja meg a választ.

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

1. ábra. Úgy óvd, hogy lásd felnőtt!

1. Baleset

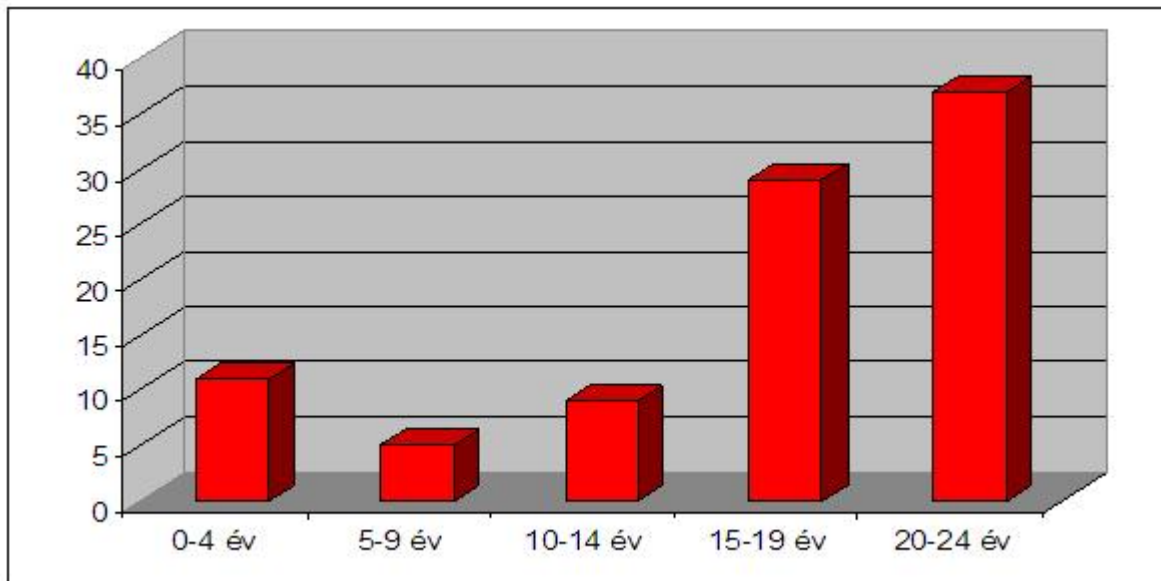
Mindig a felnőtt felelőssége, ha egy gyermek balesetet szenved, sajnos a balesetek következménye sok esetben végleges károsodás is lehet. A baleset bekövetkezhet otthon vagy valamelyik gyermek intézményben is. Ha a magyar statisztikai kimutatásokat megnézzük a bölcsődés korú gyerekek közül legtöbbször otthon szenvednek balesetet. Amint járni kezd a gyermek előtt kitágul a világ, kíváncsisága fokozódik és próbálja feltérképezni környezetét, ami számos baleset forrása lehet. Az iskoláskort követően a szabadidő eltöltése során szenvednek legtöbbször balesetet a gyermekek.

Tehát megállapíthatjuk, hogy minden szülőnek, pedagógusnak, gyerekekkel foglalkozó szakembernek tisztában kell lenni a baleset megelőzés szabályaival, és azzal, hogy ha a baleset bekövetkezett mit kell tennie, annak érdekében, hogy a baleset következményeit enyhítse.

A baleset egy olyan szokatlan, váratlan és nem szándékos esemény, amely adott helyen és időben úgy történik, hogy annak nem volt se nyilvánvaló, se tervezett oka. Általában negatív kimenetellel rendelkezik, amit bekövetkezése előtti észleléssel el lehetett volna kerülni.¹

---

¹ <http://hu.wikipedia.org/wiki/Baleset>.

2. ábra. Véletlen balesetek halálozása Magyarországon 100.000 főre vetítve 2005–2007 év adatai alapján KSH adatai

Primer prevenciónak nevezzük a szó szerinti baleset megelőzést, a megfelelő védő eszközök használatát, a gyermekek felügyeletét, tanítását.

Szekunder prevenciónak nevezzük azt a folyamatot, melynek során a létrejött baleset következményeit, és ezek súlyosságát mérsékeljük.

- a baleset a sérülés észlelése,
- a megfelelő segélyhívás,
- a hatékony elsősegély,
- a szaksegítség, első orvosi ellátás,
- a speciális szakellátás,
- a teljes pszichoszomatikus, és szociális rehabilitáció.

2. Baleset megelőzés

A baleset megelőzés akkor a leghatékonyabb, ha gyerekeinket már egészen kiskortól tanítjuk az őket érhető veszélyek elkerülésére. Itt legnagyobb hangsúlyt a biztonságos lakókörnyezet kialakításán van, minden lehetséges veszélyforrást szüntessünk meg a gyermek környezetében. Biztosítsuk részükre a megfelelő védőeszközöket és, tanítsuk meg őket a megfelelő használatára, és talán a legfontososabb, a gyermek felügyeletének a biztosítása. Megállapíthatjuk, azt is, hogy a fogyatékkal élő gyerekek sokkal hamarabb szenvednek balesetet.

Otthon biztonsága

A 4 évnél fiatalabb gyerekek egynegyede otthon sérül meg, ezért törekednünk kell a gyerekek számára legbiztonságosabb lakókörnyezet kialakítására. Fontos dolog, hogy a gyerekszoba kialakításánál, a játékok vásárlásánál, a lakás berendezési tárgyainál ne külsőre válasszunk, hanem elsősorban a biztonsági szempontokat vegyük figyelembe.

Csecsemőknél leginkább arra kell figyelniük, hogy ne hagyjuk őket felügyelet nélkül, olyan helyen ahonnan leeshet.

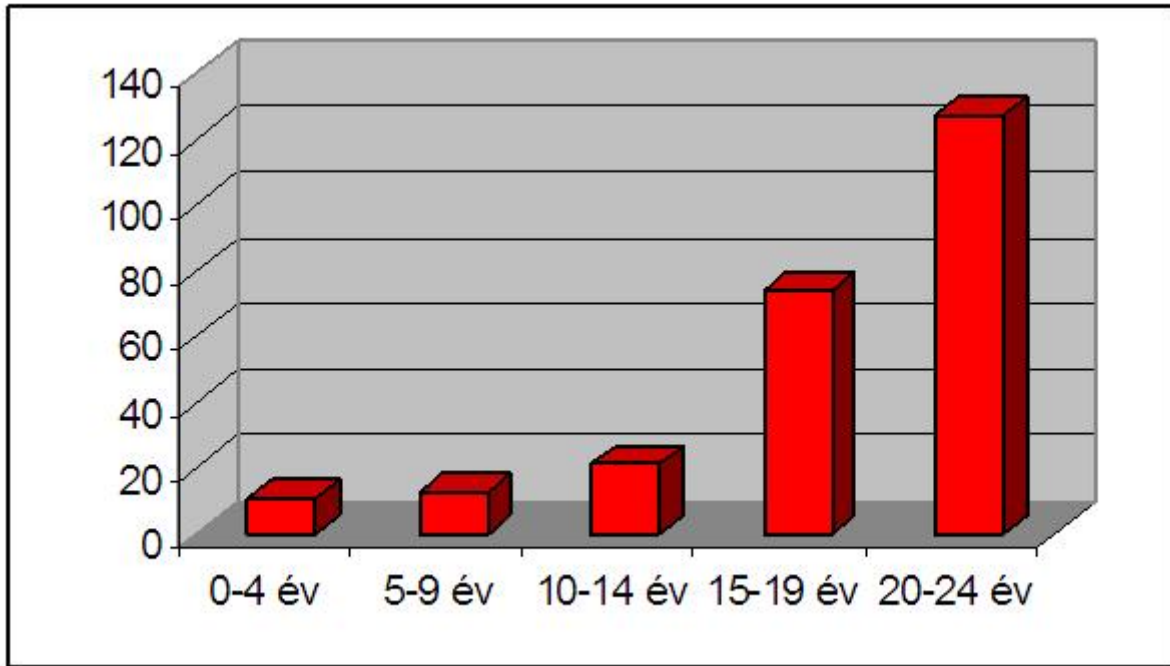
2–3 hónapos kortól, már képesek fogni, ezért minden amit elér a szájába fog venni. Fontos, hogy semmilyen kisebb tárgyat ne hagyjunk a környezetében (cumis üveget, kisebb játékokat). Ha felvesszük a gyereket, ne legyen semmi olyan a kezünkben ami veszélyt jelenthet számára forró tea, kávé. Ha használjuk az etetőszéket, babakocsit, bébi kompot, mindig használjuk a biztonsági övet. Olyan kiságyat vegyünk, melynek rácsai 3 cm-nél ritkábban helyezkednek el. Az ágyba ne tegyünk plüssállatokat vagy apró játékokat. Ha néhány játékot szeretnénk a rácsokra tekerni, ne zsinórral tegyük, nehogy azt akaratlanul is magára tudja tekerni. Párnát általában két – hároméves kor előtt nem javasolnak, sem műanyag lepedőt. A játékokat alacsony polcon helyezzük el, és ne vegyünk a gyereknek éghető, éles, darabokra szedhető játékokat.

A lakásban a fürdőszoba talán a legveszélyesebb hely a gyermek szemszögéből. Általában itt tartjuk a vegyszereket, tisztítószeret, valaki a gyógyszereket, ezeket mindig zárható szekrényben tároljuk, lehetőleg olyan magasságban, ahol a gyermek nem éri el. A kádban használjunk csúszásgátló szőnyeget, és ne hagyjunk elérhető közelségben sampont, tusfürdőt, és soha ne hagyjuk egyedül a gyereket a fürdőkádban. Elektromos készülékeket a fürdőszobában zárható szekrénybe tartjuk, ha mobil melegítőt használunk, célszerű a fürdés előtt felmelegíteni a helyiséget és utána kivinni onnan. Ha elektromos készüléket használunk azt, ha lehet ne a fürdőszobában tegyük, vigyázzunk, hogy ne kerüljön víz az elektromos készülék közelébe. Rendszeresen ellenőrizzük az elektromos készülékeket, és előírás szerint alkalmazzuk. Az üres konnektorokba pedig védődugaszt helyezünk.

Közlekedésbiztonság

A közlekedésbiztonság területén Magyarország az elmúlt időszakban javulást tudott elérni, (a 2.ábrán láthatjuk a halálozással végződő közlekedési balesetek alakulását). A közlekedés legveszélyeztetettebb résztvevői a gyerekek. Ennek oka, hogy a közlekedő gyerek másként lát, hall és gondolkodik, mint a felnőtt.

A 3–6 éves gyerekek alig rendelkeznek közlekedési tapasztalattal. A gyermekek magatartására nem jellemző az óvatosság, spontán döntenek közlekedési helyzetekben. A távolságot a felnőttektől eltérő módon ítélik meg. Az 50 méterre lévő járművet még kicsinek ítélik meg, de nem tudatosul bennük, hogy az 50 km/h óra sebességgel érkező jármű 3 másodperc alatt odaér ami veszélyes is lehet.

3. ábra. Halállal végződő közlekedési balesetek alakulása 100.000 főre vetítve 2005–2007 évi adatok alapján KSH adatok

A baleset megelőzés érdekében, már kisgyermek korban el kell kezdeni a tudatos közlekedésre nevelni a gyereket. Fontos, hogy ismerjék meg a közlekedési helyzeteket és veszélyforrásokat is.

Az iskola megkezdése előtt célszerű az odavezető legbiztonságosabb utat megkeresni és gyakorolni az odavezető utat, többször elkísérni őket. Fontos, hogy rossz látási viszonyok mellett, főleg télen a gyermek ruházatán legyen fényvisszaverő elem.

A biztonságos közlekedéshez legalább 3 magatartási normát kell begyakoroltatni a gyerekekkel:

1. A járdaszegély szabályt, mely minden áthaladási szakaszra és úttestre lépésre vonatkozik, lényege, hogy a járdáról lelépés előtt a továbbhaladást le kell blokkolni, hiszen a biztonságos zónából a veszélyes zóna határához ért.
2. Akadály mögül soha nem szabad hirtelen előlépni, mely lehet fa, oszlop, álló jármű, mert a gépjárművezető csak akkor tud időben fékezni, ha a veszélyt előre látja.
3. Az úttesten folyamatosan haladni kell és nem szabad átfutni, hiszen a futással nem lehet a veszélyt elkerülni, ilyenkor az oldalirányú tájékozódás rendszerint elmarad.

A kisiskolások a szabályok szükségességét már megértik, és alkalmazni tudják őket a gyalogos és kerékpáros közlekedésben is.

Neveljük gyermekeinket a közlekedési szabályok betartására, mégis a balesetek felében a gyermekek járművek utasaiként sérülnek meg.

A gyerekek védelméről a gépjárműben a szülőnek kell gondoskodnia, gyereket csak a megfelelő KRESZ szabályok betartásával szállíthatja.

- a gyermeket biztonsági gyermekülés használatával lehet szállítani
- a személygépjármű első ülésén 150 cm-nél alacsonyabb gyerek csak akkor szállítható, ha az üléshez légzsákokat nem szereltek fel és a gyereket biztonsági gyermekülésben helyezték el

Van néhány alapszabály, amelyet be kell tartanunk gyermek szállításánál:

- A gyermeket sosem szabad rögzítetlenül hátul hagyni, sok tragédia, azért következett be, mert a szülő hátrafordult nevelni és fegyelmezni a gyereket.
- A gyermeket sohasem szabad felügyelet nélkül az autóban hagyni. A gyerekek számára komoly veszélyt jelent ha nyáron az autóba hagyjuk. Még árnyékban is pillanatok alatt elérheti az utastér a 40°C vagy még ettől is magasabb hőmérsékletet, ami már közvetlen életveszélyt jelent az autóban lévő gyermek számára.

A gyerekek meg kell tanulniuk azt, hogy noha a közlekedési szabályok mindenkire egyformán vonatkoznak, a szabályok figyelmen kívül hagyásának kockázata korántsem egyenlő.

Hazánkban a baleset megelőzés érdekében 2008-as évben bevezetésre került az objektív tulajdonosi felelősség, és a zéró alkohol tolerancia.

Gyermekintézmények biztonság

Gyermekeinket évente 6.000 baleset éri gyermekintézményekben bölcsődékben, óvodákban, iskolákban. Az bölcsődések és az óvodások leggyakrabban az udvaron, az iskolások testnevelésórán, a sportfoglalkozásokon illetve szünetben sérülnek meg.

Milyen balesetvédelmi szabályokat kell betartani bölcsődékben, óvodákban!

- Az intézményben történő közlekedés során a biztonságos közlekedés szabályait be kell tartani. Folyosón, lépcsőn futni, bútorokról leugrani, korlátra felmászni tilos.
- Az óvodai tornaszereket, udvari játékokat csak pedagógus felügyeletével használhatják a gyerekek.
- A gyermekek biztonsága érdekében az ajtókat, kapukat zárni kell.
- Az óvodában nyakláncot, gyűrűt a gyerekek nem hordhatnak.
- A gyermek olyan cipőt viselhet az intézményben, amely fogja a lábát.
- Az óvoda területén **TILOS A DOHÁNYZÁS!**
- Az óvoda területén **TILOS AZ ALKOHOL FOGYASZTÁS!**
- A gyermekek balesetveszélyes tárgyakat, eszközt az óvodába nem hozhatnak.

Balesetvédelmi szabályok az iskolákban !

- A tanév megkezdésekor a tanulóknak baleset és tűzvédelmi oktatáson kell részt venniük.
- Számítástechnikai, könyvtári gyakorlat, testnevelési foglalkozás, technika, fizika, kémia órák előtt a tanulóknak munkavédelmi oktatáson kell részt venniük.

- Saját és tanuló társa épségére mindenki köteles vigyázni.
- Kést, szűrő eszközt, veszélyes tárgyakat az iskola területére behozni tilos.
- Testnevelés órán ékszer, testékszer nem hordható.
- Az iskolában használt eszközöket rendeltetésszerűen a balesetvédelmi előírásokat betartva kell használni.
- Az intézmény folyosóin, futkározni, csúszkálni, focizni tilos.
- Technika, kémia, fizika, számítástechnika teremben felügyelet nélkül tartózkodni tilos.
- A tanulók kötelessége jelezni az általuk észlelt baleseteket valamint balesetveszélyes helyzeteket.

A gyermekintézményeknek baleset eseté baleseti jegyzőkönyvet kell felvenniük, és a három napon túlgógyuló sérülést okozó baleseteket jelenteni kell a fenntartónak és haladéktalanul ki kell vizsgálni. Minden gyermekbaleset követően, meg kell tenni az intézkedéseket a hasonló esetek elkerülésére. Az bölcsődék, óvodák, iskolák biztonságos környezetének kialakítása a fenntartó felelőssége. A Tűz esetek megelőzése, a mérgezések-megelőzése, sportbalesetek és egyéb intézeti balesetek megelőzése a baleset-megelőzési tervek része. A baleset-megelőzési terv kialakításáért és érvényesítéséért az intézet vezetője a felelős.

A gyermekintézmények biztonságát tovább növelhetjük ha gyermekeink akadálymentes környezetben tölthetik mindennapjaikat. Az akadálymentes környezetre vonatkozó szabályokat 182/2008. (VII. 14.) Kormány Rendelet írja elő.

3. Leggyakrabban előforduló gyermek balesetek

Égési sérülések

Az egyik leggyakrabban előforduló baleset 3-4 éves gyerekeknél. Gyakran előfordul, hogy a gyerekek forró teát, kávét, vizet, olajat, zsírt magára rántja. Fontos, hogyha főzünk az edény fülével befelé fordítsuk, a belső főzőlapokat használjuk a konyha kövére ne tegyünk semmit kihűlni. Égési sérüléseket okozhat még ha a gyermek neki esik a forró sütőnek, kályhának konvektornak. A gondatlanul tárolt gyufa, öngyújtó is égési sérüléseket okozhat.

Mérgezés

Nagyon súlyosak lehetnek a vegyszerek lenyelésével összefüggő balesetek. A mérgező balesetek több, mint 50 %-a szabadban hagyott háztartási és ipari vegyszerek okozzák, azért mert a gyermek szeret mindent megkóstolni, és megszagolni. Fontos, hogy a háztartási és ipari vegyszereket ha használjuk utána zárjuk le és tegyük őket biztonságos helyre. A mérgezések egyharmadát a gyógyszermérgezés okozza, a gyógyszert mindig elzárható szekrényben tartsunk.

Gyógyszertárolás szabályai

A gyári előállítású gyógyszerkészítmények, magisztrális gyógyszerkészítmények tárolása zárható szekrényben és elkülönített hűtőszekrényben történik.

A gyógyszereket az előírásnak megfelelő hőmérsékleten tartjuk, a megfelelő hőmérsékletet folyamatosan ellenőrizzük, hőmérők segítségével. A gyógyszerhároló hűtőszekrényeket úgy kell beállítani, hogy azokban a hőmérséklet 3–7 C legyen.

A gyógyszerhárolószekrényekben történő gyógyszerhárolás ABC sorrendben, lejáratidő figyelembe vételével kell, hogy történjen.

A lejárt szavatosságú gyógyszer veszélyes hulladékként kell kezelni.

Idegen test lenyelése

Életveszélyes állapotot okozhat ha idegentest kerül a szervezetbe, ezt a gyermek lenyelheti, felhelyezheti az orrába, vagy fülébe. A gyermek lenyelhet kisebb játékot, gyöngyöt, legót, babot, mogyorót, ez nagyon veszélyes lehet, mert elzárja a légutakat. Az orrba került idegentest nem mindig vehető észre, mert nem látjuk, gennyes, bűzös, egyoldali orrfolyás hívhatja rá a figyelmet. A fülbe felhelyezett idegen tárgyat jobban felfedezhetjük, mert általában jól láthatóak, általában külső fülgyulladás okozhat, vagy csökkenhet a gyermek hallása.

Áramütés

Minden esetben számolnunk kell az áramütés veszélyével, azon egyszerű okból mert mindenhol áramot használunk. A 120 V halálos áramütést okozhat a gyerekeknek, ennek elkerülése érdekében a konnektorokat dugaszoljuk le, és csak földelt elektromos szerkezetet használjunk.

Szemsérülés

Gyakran előfordul, hogy valami a gyermek szemébe fröccsen vagy belekerül valami annak ellenére, hogy reflexszerűen becsukja a szemét. Szemsérülést okozhat ha valamilyen savas anyag kerül a szemébe, vagy valamilyen csípős anyagot dörzsöl a szemébe erős paprika, bors, erős mustár. Szabadtéri tevékenységek sportolás, barkácsolás, kertészkedés alatt nagyobb a veszélye a szemsérülésnek.

Esés

A gyermek mindenre felmászhat: székre, asztalra, létrára, emeletes ágyra, de sajnos gyakran nem akadály számára az ablakpárkány és a kerítés sem. A játszótéren is feljuthat olyan helyre, ahová egy felnőtt nem is képzelet és leeshet a hintáról vagy bármilyen más „megmászható”eszköztől, fáról. A leesésen kívül nagyon gyakori az elesés is futkározás, labdajáték, esetleg kerékpározás közben. A fej és a végtagok sérülése ezeknél a tevékenységeknél igen gyakori.

Napszúrás, leégés, kiszáradás

A gyermek bőre érzékenyebb, hő- és vízháztartása könnyebben felborul. Ügyeljünk arra, hogy viseljen sapkát, kendőt ha napsütésben a szabadban tartózkodik. Ha elkerülhetetlen, hogy 11–14 óra között a szabadban tartózkodjon, kenje be testét, arcát és száját megfelelő krémmel, adjon rá világos ruhát, napszemüveget és fejfedőt. A gyerekek könnyen belefeledkeznek a játékba és nem foglalkoznak a szomjúsággal, ezért nagy forróságban gondoskodjon a bőséges folyadékpótlásról, ne hogy kiszáradjon.

Kutyaharapás

A gyermek és a kutya általában jól megvannak egymással, mégis a kutyaharapások nagy része otthon történik, a gyermek ingerli a kutyát evés közben vagy próbálja játékra bírni. A felnőtteknek meg kell tanítani a gyereket, hogy ne közeledjen idegen kutyához, mert nem minden kutya barátságos. Veszélyes sérüléseket okozhat ha egy kutya megtámadja a gyereket.

4. Elsősegélynyújtás

Mi a teendőnk baleset bekövetkezése esetén

Elsősegélynyújtás : azonnali segítség a sérülést, hirtelen egészségkárosodást szenvedettek számára az orvos, vagy a mentők megérkezéséig, a mentési lánc első eleme, mely meghatározó lehet a beteg sorsára nézve.

Elsősegélynyújtás célja:

- Az élet mentése
- A további egészségkárosodás megakadályozása
- A gyógyulás elősegítése

Védelem – Figyelmeztetés – és Segítség – ezt a szabályt kell követnünk baleset esetén.

Őrizze meg higgadságát és józan ítélőképességét, ne lássák, hogy pánikba esett. Jól átgondoltan és gyorsan kell cselekedni.

Mit kell tudni a baleset helyszínéről:

- Az egészségkárosodás ott következett be
- A helyszín oki kapcsolatba hozható az egészségkárosodással
- A helyszín megismerése nagyban elősegítheti a szakszerű elsősegélynyújtást
- Befolyásolhatja az ellátás személyi és tárgyi feltételeit

Az elsősegélynyújtónak a helyszínre érkezvén fel kell mérnie, hogy őt fenyegeti-e veszély, valamint a sérültet és a környezetükben tartózkodókat. El kell döntenie, hogy szükség van e kimentésre. Meg kell győződnie arról, hogy szükség van e szakember segítségére, indokolt esetben segítséget kell hívnia.

Milyen számon lehet segítséget hívni:

104 Országos Mentőszolgálat

105 Tűzoltóság

107 Rendőrség

Amit segély híváskor közölni kell:

- A bejelentő neve és telefonszáma :azért fontos, mert a helyszínre történő kivonuláskor szükség lehet a helyszín pontosítására.
- A helyszín pontos közlése: ha nehezen megtalálható a helyszín, célszerű könnyen megtalálható pontot megbeszélni, ahol várják a mentőket.
- Az esemény jellege: röviden, tömören összefoglalni mi történt (például 9 éves gyermek valószínűleg mérgezéses tünetekkel).
- Bajba jutottak száma: abban az esetben fontos ha több sérült van.
- A bajbajutottak állapotának súlyossága: Ha lehetséges- kritikus- instabil-stabil megjelöléssel kívánatos megbecsülni az ellátandók számát.
- Bárki által megkezdett újraélesztés esetén, elegendő ha a telefonáló azt közli - megkezdett újraélesztéshez kérjük a mentők segítségét- a pontos cím megjelölésével.

Elsősegély a helyszínen

1. Helyzetfelmérés

- Helyszín biztonsága
- Mi történt
- Ellátandók száma
- Kell-e segítség és milyen

2. Első kontaktus

- A sérült éber, mozog, nem mozog
- Állapotminősítés

3. Életmentő azonnali beavatkozások

- A-B-C-D-E
- Mentőhívás

4. Rendszeres/Folyamatos ellenőrzés

- Állapot szerint 5-15 percenként
- Soron kívül állapotváltozás,beavatkozás, áthelyezés esetén

Mérgezés

Méregnek nevezzük azokat az anyagokat, amelyek kis mennyiségben a szervezetbe jutva, átmenetileg vagy véglegesen megzavarják az élettani folyamatokat. Méreg olyan anyag lehet, ami vízben, zsírban vagy szövetnedvekben oldható, mert csak így szívódik fel a szervezetben

A mérgezések leggyakoribb okai:

- Mérgező gázok
- Növényvédő szerek
- Alkohol
- Ipari oldószerek
- Gyógyszerek
- Marószerek
- Gombák
- Ételek

Mérgezésre kell gondolnunk a gyereknél, ha :

1. hirtelen állapotváltozás merül fel
2. bizonytalanná válik a mozgása
3. görcsös eszméletlenség alakul ki
4. megváltozik a pupillák tágsága
5. bőr színe, hőmérséklete
6. a lehelet szaga
7. hányás, hasmenés – esetén.

Ellátás

Keringés és a légzés fenntartása, helyreállítása, a mérgezés jellegétől függetlenül. A méreg további behatását meg kell akadályozni. Szervezetbe jutott még fel nem szívódott mérget el kell távolítani. Derítse ki, pontosan mit evett, ivott, lélegzett be a gyermek, és azt is próbálja megállapítani, hogy mennyit fogyasztott belőle!

Figyelje meg a bőre színének változását, lélegzetvételét, pupilláját, viselkedését, szagolja meg a száját, hogy pontosan tájékoztatni tudja a szakembereket. Ha a gyerek szájában van még le nem nyelt méregből próbálja azt eltávolítani. Ha megtalálta a méreg dobozát, flakonját vagy a maradékot, feltétlenül vigye magával, és mutassa meg az orvosnak! Ugyanez vonatkozik a hányadékra, vizeletre, székletre is, ezek ugyanis segítenek a mérgező anyag összetételének kimutatásában és jelzik a súlyosságot is.

TILOS az eszméletlen gyermeket hánytatni, felültetni, hátára fektetni!

Helyezze őt stabiloldal fekvésbe!

TILOS hánytatást megkísérelni maró anyagok(savak, lúgok), mécses olajak, benzín fogyasztását követően vagy ha habzik a gyerek szája!

Gyógyszermérgezés esetén ujjával a garat hátsó részét ingerelje, majd fektesse a térdére és úgy hánytassa a gyermeket! Konyhasós oldatot semmiképpen se itasson vele e célból, mert sósvíz háztartásuk ebben a korban – szemben a felnőttekével – rendkívül könnyen felbomlik, és életveszélyes állapot jöhet létre!

Füst- vagy szénmonoxid-mérgezés esetén azonnal nyissa ki az ablakokat, szellőztesse ki a lakást!

Tiszta vizet adjon neki, ne tejet vagy ricinusolajat!

Égés

Égésről beszélünk, ha a testfelülete a testhőmérsékletnél jelentősen melegebb gőz, gáz, láng, folyékony fém éri. Megkülönböztetünk I,II,III,IV fokú égési sérülést.

Elsőfokú égés: a bőr felső rétege károsodik, kissé vörös és duzzadt, olyan mintha kivasalták volna, a bőrredők kisimulnak.

Másodfokú égés: A bőr minden rétege károsodik, szabálytalan alakú és nagyságú hólyagok képződnek. Ezek a hólyagok kezdetben víztiszta, később zavaros, majd szürkésfehérré, gennyessé változnak. A hólyagok egybeolvadnak, és spontán megrepedhetnek, az égett felület fertőzése törvényszerű. A szervezet folyadékvesztése és fájdalom, olyan nagymértékű lehet, hogy a balesetet szenvedett shockos állapotba kerülhet.

Harmadfokú égés: A bőr a másodfokú égéshez hasonlít, a hólyagok általában nagyobbak, piszkosszürkék, helyenként sötétszürkék, hámcafatos, és látható a szövetelhalás.

Negyedfokú égés: a szövetek elszéneseznek, a sérült további sorsát, az életkor, az égés foka az érintett testfelület nagysága dönti el.

Égés esetén első teendőnk a szövődmények megelőzése, tehát a hűtés. Ha lehetséges távolítsuk el a ruhát, ha nem égett bele a sebbe. Ezután az égett felületre 20–25 percen keresztül engedjük hideg folyó vizet. Ha az égett felület 25%-nál nem nagyobb, akkor az égett felszín fedésére Betadine-od kötszert teszünk, ennek hiányában steril gézt alkalmazunk. Ha az égett felület 25%-nál nagyobb akkor steril lepedőbe vagy műanyag kötszerbe csomagoljuk a balesetet szenvedettet

Áramütés után

Az áramütés következményei függ az áthaladó áram erősségétől, az áram jellegétől egyen- vagy váltóáram volt, az áram szervezetben haladó útjától, és a hatás időtartamától.

Áram károsító hatásai:

- Közvetlen szöveti energia hatás
- Hőhatás
- Elektronikus hatás

Első tevékenységünk, hogy tisztáznunk kell, hogy a balesetet szenvedett teste feszültség alatt van. Ha feszültség alatt, van törekednünk kell a feszültség megszüntetésére főkapcsoló kikapcsolásával, vagy az automata biztosító lekapcsolásával, a biztosíték eltávolításával. Ha a feszültségmentesítést nem tudjuk megtenni, de a feszültség 1000 V alatt van, akkor gumiszőnyegen, vagy száraz deszkán gumitalpú cipőben megpróbálhatjuk a sérültet elhúzni, úgy hogy mi magunk sérülést ne szenvedjen. 1000 V felett nem szabad megkísérelni a mentést, ilyen esetben az Elektromos Művektől vagy a Tűzoltóságtól kell műszaki mentést kérni. Ha az áramütötnél klinikai halál állt be, a feszültségmentesítést követően azonnal meg kell kezdeni az újraélesztést. Ha a sérült csak eszméletlen elsősorban a légútbiztosítás a teendő.

Fuldoklás – lenyelt, orrba dugott tárgyak

Leggyakrabban idegentest lenyelése fordul elő, amely a légutak elzáródását okozhatja. Ha a légutak elzáródását okozó tárgy elérhető, próbálja ujjával vagy csipesszel kivenni! Próbálja óvatosan végrehajtani, nehogy még mélyebbre lökje az idegen testet! Amennyiben ez lehetetlen, gyermeke továbbra is fuldoklik vagy egyáltalán nem tud lélegezni, alkalmazza a HEIMLICH-MANŐVERT, amelyet a következőképpen hajthatja végre:

1. Ültesse gyereket az ölébe vagy fektesse a földre háttal, száját kinyitva, fejét oldalra fordítva! Ha nagyobb a gyerek, álljon mögé!
2. Helyezze mindkét mutató- és középső ujját vagy öklét középre, a köldök fölé, közvetlen a szegycsont alá!
3. Hirtelen, befelé és felfelé irányuló mozdulattal gyakoroljon nyomást!
4. Ismétlje meg a mozdulatot!

TILOS hánytatással kiszedni a lenyelt tárgyakat, mert azok visszafelé életveszélyesen felsérthetik a nyelőcsövet!

Az orrba, fülbe dugott tárgyat ne próbáljuk eltávolítani, mert beljebb tolhatjuk, bízzuk szakemberre. Ha az idegentest közvetlenül fulladást nem okoz, akkor is forduljon haladéktalanul orvoshoz, mert abból különböző- esetenként maró hatású - anyagok oldódhatnak ki, amelyek kilyukaszthatják a gyomorfalat!

Szemsérülés

Szembe került idegentestet például porszemet, próbájuk meg nedves vattával kisimogatni a szemből, vagy a felső szemhéjat az alsóra húzva mozgatóval eltávolítani.

Ha mézsdarab kerül a szembe törlésként váltott vattapálcikával próbáljuk meg eltávolítani, majd a szemet bő vízzel vagy dextróz oldattal(5 % szőlőcukor) mossuk ki, a szemet ilyen esetben nem szabad bekötni.

Ha a szem megsérült ne kísérletezzünk az idegentest eltávolításával, hanem fektessük le a gyereket, helyezük nyugalmába, és mindkét szemére helyezünk kötést.

Sebek, vérzés

Seb: A bőr a nyálkahártya vagy az alattuk helyet foglaló szövetek folytonosságának a megszakadása.

Milyen hatással járhat ha a gyere sebet szerez?

- Fájdalom
- Vérzés
- Fertőzés
- Shock

A sebek formái

Megkülönböztetünk metszet, vágott, zúzott, szúrt, szakított, harapott, lőtt sebet.

A vérzések formái

- Hajszalerekből származó vérzés, a vérzés ebben az esetben gyöngyöző és a vérveszteség minimális.
- Vénás vérzéssel, ilyen esetben a vér egyenletesen folyik, és vörös, a sérült vénától függ a vérveszteség.
- Artériás vérzéssel, ilyen esetben lüktető vérzésről van szó, a vér élénkpiros. A vérvesztés az artéria nagyságától függ amely kivérzést, shockot, halált is okozhat.

Hajszaleres vérzés ellátása

- A sebet óvja meg a külső hatásoktól.
- Idegentestet akkor szabad eltávolítani, ha a sebhez nyúlás nélkül megoldható, ha ez nem kivitelezhető a sebben kell hagyni, és fedőkötést az idegentesttel végrehajtható.
- A sebre betadine-os gézt teszünk.
- A leggyakrabban a használt kötési rögzítési mód a pólyázás.

Vénás vérzés ellátása

- A sérültet lefektetjük.
- A vérző testrészt felpolcoljuk.
- Steril gézlapot teszünk a vérző testrésze, erre helyezünk nyomópárnát, majd körkörös pólyamenetekkel rögzítjük.
- Ha shock jeleit észleljük, alkalmazzuk a shock fektetést.

Ütőeres vérzés

- A sérültet lefektetjük.
- A sérült testrészt felpolcoljuk, ujjnyomásos vérzéscsillapítást végzünk.
- A vérzéscsillapítás pontjai 8 halántéki ütőér, alsó állcsont alatti ütőér, nyaki ütőér, hónalji ütőér, felkari ütőér, hasi aorta,combartéria).
- Nyomókötést készítünk,steril gézzel kitömjük, azaz tamponáljuk a sebet,erre steril gézt teszünk, majd körkörös pólyamenetekkel rögzítjük.

- Ha shock jeleit észleljük, alkalmazzuk a shock fektetést.

Shock : a keringés rosszindulatú, súlyos zavara, mely kezelés nélkül a sérült halálához vezethet.

A shock tünetei:

- Gyengeség, szédülés, szomjúságérzés, esetleg hányás.
- A bőr szürkésápadt, aprócseppesen veritékes, hűvös tapintású.
- A pulzus gyors, nehezen tapintható, a vérnyomás csökken.
- A sérült nyugtalan, agresszív is lehet.
- Légzomj, eszméletvesztés, légzés keringés megszűnése.

Ellátása:

- A kiváltó ok megszüntetése, a vérzéscsillapítása
- A sérült nyugalomba helyezése (trendelenburg helyzet, amikor a sérült lábvége magasabba kerül)
- Folyadékpótlás

Csontsérülések

Esés következtében a bőrön kívül mélyebb rétegek is sérülhetnek. Ha fájdalmas duzzanat van az ízületben, vagy csonttörés alakul ki.

Törés : durva erőhatás következtében a csont folytonossága megszakad, a törtvégek, egymással szöveget zárhatnak be, egymáson elcsúszhatnak .megkülönböztetünk nyílt és zárt törést.

Tünetei: fájdalom, duzzanat, deformitás, működéskiesés, vérzés, eszméletlenség, shock.

Ellátása:

- A sérült nyugalomba helyezzük.
- Sérült vizsgálata.
- Lágyrész sérülések ellátása.
- A nyílt csonttörést zárttá kell tenni, betadine-os sebellátást végezni.
- Ha zárt a törés rögzítéséről gondoskodni kell, mely a csont két szomszédos ízületén túlérjen.
- A sérült testrész nyugalomba helyezése és szakszerű rögzítése mely csökkenti a fájdalmat és megelőzi a mozgásból eredő szövődményeket, és a másodlagos sérüléseket.

Ficam: Durva erőbehatás következtében az íz- felszínek egymástól eltávolodnak és kóros helyzetben rögzülnek.

Rándulás: Durva erőbehatás következtében az íz- felszínek egymástól eltávolodnak, majd visszakerülnek az eredeti helyzetbe.

Kötözés célja, az hogy a nyílt sebeket megvédjük a külső ártalmaktól, megakadályozzuk a vérvesztéséget, csökkentjük a fertőzések veszélyét, rögzítjük a sebfedő kötöző anyagokat, rögzítjük a törött és ficamodott végtagokat.

Kötözési alapszabályok:

- Gumikesztyűt húzunk
- Sérültet leültetjük, vagy fektetjük,
- Eltávolítjuk a sérül végtagról órát és a gyűrűt
- A pólyameneteket a legrövidebb úton vezetjük, úgy hogy a bemenetek ne szorítsák el a végtagot
- A kötést mindig a vastagodó testfelületen fejezzük be
- A pólyavégeket csomóval ragtapasszal rögzítjük

Kötözés eszközei:

- Steril mull lap (6 cmx6 cm, 1/4mx80 cm, 1/2mx80 cm)
- Steril gyorskötöző pólya
- Vágott múlpólya (6 cmx5cm,10x5 cm,15x5cm)
- Háromszögletű kendő
- Rugalmas önmagukhoz tapadó pólya
- Csőháló kötszer

Kötések típusai:

- Fedőkötések
- Nyomókötések
- Rögzítő kötések

Újraélesztés

Klinikai halál esetén – A hirtelen vagy balesetszerűen megszűnt alapvető életműködéseket mesterségesen kell pótolni, illetve helyre állítani, ezt folyamatot nevezzük újraélesztésnek.

Újraélesztést bárki végezhet, aki az újraélesztés elméletét és gyakorlatát ismeri beavatkozások megfelelő sorrendjét.

Az alapszintű újraélesztés (BLS)

1. Teremtünk biztonságot a balesetet szenvedett és az elsősegélynyújtó körül.
2. Rázzuk meg a beteg vállát kérdezzük meg Segíthetek? Mi történt?, így kiderül az eszméletlenség.
3. Ha semmiféle válasz nincs, hívjunk segítséget.
4. Tegyük szabaddá a légutakat (a fej hátraszegésével az áll felhúzásával, csak hányás esetén nézzünk bele a szájba és tisztítsuk ki a szájüreget).
5. Vizsgáljuk a légzést (a fejet hátraszegve, az állat felhúzva tartva – arcunkkal és fülünkkel a száj előtt hallgassuk a légzést, érezzük –e a légáramlást, közben nézzük a mellkas légző mozgásait. Ezt a vizsgálatot 10 másodpercig végezzük.

Miről kell döntenünk a légzés vizsgálata közben? – észlelhető-e a normális légzés 10 másodperc alatt 2 légvétel történik. A légvételek nem erőltetettek, nem kísérik hangos zörejek.

6. Ha nem észlelhető normális légzés értesítsük a Mentőket 104 számon kérjünk segítséget az újraélesztéshez
7. Kezdjük a mellkas-kompressziókat – a balesetet szenvedett kemény alapra, hanyatt kell fektetni. Az első kompressziót óvatosan végezzük ki kell tapasztalnunk a mellkas ellenállását, ne hogy bordatörést okozzunk.

Hogyan végezzük a mellkas kompressziót

- Helyezkedjen a sérült mellé
  - Tegye egyik kezét kéztői részét a mellkas középvonalába a szegycsont alsó felére, arra merőlegesen ujjait távolítsa el egymástól
  - Másik kezét helyezze az előző kézre és kulcsolja össze
  - Függőlegesen, nyújtott karral oly módon végezzen 30 kompresszióból álló sorozatot, hogy nem helyezi a nyomásokat a bordákra, a szegycsontról a komprimáló kezét nem emeli el
  - A kompressziók száma percenként 100 legyen
  - Minden lenyomás után biztosítani kell a teljes felengedést
  - A kompresszió végzése közben ütemesen számolni kell
Egyés, kétés, hárés, négyés, ötés
Egyés, kétés, hárés, négyés, tízés
Egyés, kétés, hárés, négyés, tízenöt
Egyés, kétés, hárés, négyés, húszés
Egyés, kétés, hárés, négyés, húszonöt
Egyés, kétés, hárés, négyés, harminc
  - A mellkas azonos ideig legyen lenyomva és felengedve
  - A kompressziók megszakítását minimalizálni kell
  - Amennyiben mód van rá a kompressziót végző személyt 2 percenként le kell váltani
8. Ha továbbra sincs normális légzés lélegeztessük kétszer úgy, hogy a mellkas emelkedjék, majd süllyedjen.

Hogyan lélegeztessünk

- Tartsuk a fejet hátraszegve, az állat felhúzáva csecsemőknél, ne hajtsuk hátra a fejet)
- Az állat tartó kezünkkel zárjuk a száját.
- Vegyünk levegőt, majd ajkainkkal zárjuk körbe a beteg száját.
- 1 másodpercen át fújjunk a beteg szájába, mindaddig, míg a mellkas emelkedését nem észleljünk.
- Megtartva a fej hátraszegését és az áll felhúzását, vegyük el a szánkat a beteg szájától, fordítsuk a fejünket a mellkas irányába, és figyeljük a kilégzés alatt a mellkas süllyedését.
- Vegyünk levegőt, és ismételjük meg a műveletet, ezzel két hatásos lélegeztetést végeztünk.

Hatásos az újraélesztés, ha a lélegeztetéskor a mellkas emelkedik.

Eredményes az újraélesztés, ha a sápadt vagy szederjes bőr színe a normális felé közeledik, és a klinikai halál beálltakor kitágult pupillák szűkülnek.

Sikeres az újraélesztés, ha a spontán életműködések visszatérnek.

Az újraélesztést abba kell hagyni:

- Ha az alapvető életműködések visszatérését észleljük – például a sérült ellenkezik a beavatkozás ellen.
- Az újraélesztést – sikertelenség esetén általában 20–30 percig végezzük.

Halál

Amikor a légzés, a keringés és az agyműködés teljes megszűnése a szervezet visszafordíthatatlan felbomlása megindul, biológiai halálról beszélünk.

Mit kell tenni a biológiai halál esetén:

- Biztosítani a helyszínt
- Értesíteni a háziorvost, vagy a mentőket, rendkívüli halálesetben a rendőrséget.

Milyen esetben szüksége a gyermekvédelmi rendszer bevonása!

A gyermekbántalmazás azt jelenti, ha valaki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt – bár tud róla, vagy szemtanúja – nem akadályozza meg, illetve nem jelenti.

A gyermekbántalmazás esetén beszélhetünk fizikai bántalmazásról (rázás, ütés, mérgezés, égés, fulladás, közlekedési baleset), vagy érzelmi és szexuális bántalmazásról. Mindezek a gyerek sérüléséhez vagy akár halálához is vezethet. A bántalmazás lehet egyszeri vagy ismételt esemény is. A gyermeket bántalmazás érheti családon belül, intézményi keretek között, valamint idegen személy által. A gyermek bántalmazását bárki észleli jelezési kötelezettsége van, különös tekintettel:

- az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos,
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, így különösen a családsegítő szolgálat, a családsegítő központ,
- a közoktatási intézmények, így különösen a nevelési-oktatási intézmény, a nevelési tanácsadó,
- a rendőrség,
- az ügyészség,
- a bíróság,
- a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- a társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok

a gyermekvédelmi szervezetek felé, ezt a 1997. évi XXXI. évi Gyermekvédelmi törvény írja elő.

Gyermekbántalmazására utaló jelzés, kezdeményezés, bejelentés, kérelem, illetve annak hivatalból történő észlelése esetén az eljárás megindítása kötelező. Ha az eljárás során megállapításra kerül, hogy a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges ellátás a szülő belegegyezésével nem biztosítható, és a kialakult helyzet a gyermek fejlődését veszélyezteti, a települési önkormányzat jegyzője, illetve a gyámhivatal a veszélyeztetettség mértékének a figyelembe vételével a következő intézkedéseket hozhatja meg.

Védelembe vétel: Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi.

Családba fogadás: A szülői felügyeletet gyakorló mindkét szülő vagy a szülői felügyeletet egyedül gyakorló szülő kérelmére – a különélő másik szülő meghallgatásával – a gyámhivatal hozzájárulhat ahhoz, hogy a szülő egészségi állapota, indokolt távolléte vagy más családi ok miatt a gyermeket a szükséges ideig más, általa megnevezett család átmenetileg befogadja, gondozza és nevelje. Feltéve, hogy a családba fogadás a gyermek érdekében áll.

Ideiglenes elhelyezés: Ha a gyermek felügyelet nélkül marad vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti, és emiatt azonnali elhelyezése szükséges, a települési önkormányzat jegyzője, a gyámhivatal, valamint a határőrség, a rendőrség, az ügyészség, a bíróság, a büntetés-végrehajtási intézet parancsnoksága (a továbbiakban: beutaló szerv) a gyermeket ideiglenesen elhelyezi.

Nevelésbe vétel

Átmeneti nevelésbe vétel: A gyámhivatal a gyermeket átmeneti nevelésbe veszi, ha a gyermek fejlődését a családi környezete veszélyezteti, és veszélyeztetettségét az alapellátás keretében biztosított szolgáltatásokkal, valamint a védelembe vétellel nem lehetett megszüntetni, illetve attól eredmény nem várható, továbbá, ha a gyermek megfelelő gondozása a családján belül nem biztosítható.

Tartós nevelésbe vétel: A gyámhivatal a gyermeket tartós nevelésbe veszi, ha a szülő vagy mindkét szülő felügyeleti jogát a bíróság megszüntette. A szülő vagy mindkét szülő elhalálozott, és a gyermeknek nincs felügyeletet gyakorló szülője. A gyermek ismeretlen szülőktől származik. Már nincs mód arra, hogy a gyermek valaha visszakerüljön a családjába.

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

1. Feladat

Saját tapasztalatait figyelembe véve írja le, hogy Ön milyen balesetvédelmi szabályokat alkalmaz gyereke védelmének érdekében otthonában, majd közösen beszéljék meg!

2. Feladat

Ön szerint a gyerekek, miért vannak kitéve nagyobb veszélynek a közlekedésben, írja le majd közösen beszéljék meg!

3. Feladat

Internet segítségével keressen rá, hogy mennyien sérülnek meg Magyarországon közlekedési balesetben! Milyen változásokat mutatnak a statisztikai adatok!

---

4. Feladat

Interneten keressen rá melyik törvény teszi állampolgári kötelemmé a bajbajutott emberen való segítséget és az életmentést!

---

5. Feladat

Saját tapasztalatait figyelembe véve Ön szerint ki lehet elsősegélynyújtó, milyen számon kérhet segítséget baleset esetén, írja le majd közösen beszéljék meg!

---

6. Feladat

Írja le, hogy Ön szerint a felvetett esetben az Anya hogyan előzhette volna meg a balesetet! Az óvónő ön szerint szakszerűen járt-e el! Milyen dokumentumokat kell készíteni gyermekintézményben baleset esetén, milyen jelentési kötelezettsége van az óvoda vezetőjének!

Blank writing area with horizontal lines for the answer.

Megoldások

1.Feladat

Valószínűleg az alábbi balesetvédelmi szabályokat alkalmazott gyereke érdekében: 1. A gyereket nem hagyta felügyelet nélkül, 2. A lakás berendezési tárgyait próbálta biztonságossá tenni, 3. Használta a biztonsági övet babakocsi, bébi komp esetén. 4. Játék vásárlásánál figyelembe vette a gyermekéletkorát és a biztonsági előírásokat. 5. Gyógyszert, tisztítószert elzárva tartotta, 6. Konnektorokat biztonsági okokból ledugaszolta, elektromos készülékeket elzárva tartotta a gyermek előtt.

2.Feladat

A gyerekek azért vannak kitéve nagyobb veszélynek a közlekedésben, mert spontán döntenek nem jellemző magatartásukra az óvatosság, a távolságot a felnőttektől eltérően ítélik meg. Nincs közlekedési tapasztalatuk.

3. Feladat

A alábbi weblapon megnézheti a hazánkban évenként a balesetek számának az alakulást <http://www.nelegyenaldozat.hu/?old=0&alo=3>, mely csökkenő tendenciát mutat.

4. Feladat

Magyarországon a bajba jutott emberen való segítséget és életmentést az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 5. § e pontja írja elő: " kötelessége – a tőle elvárható módon segítséget nyújtani, és tudomása szerint arra illetékes egészségügyi szolgáltatót értesíteni, ha sürgős szükség, vagy veszélyeztető állapot fennállását észleli."²

5. Feladat

Bárki lehet elsősegélynyújtó, aki képes segíteni a bajbajutottnak úgy, hogy beavatkozásával nem okoz kárt, vagy további ártalmat. Segítségért az alábbi számon hívhat :104 Országos Mentőszolgálat, 105 Tűzoltóság, 107 Rendőrség

6. Feladat

Az anya egyszerűen megakadályozhatta volna a balesetet, ha betartja azt a szabályt, hogy a lakásban használt gyógyszereket külön elzárva tartja, valamint hogy a gyereket nem hagyja egyedül a szobában.

Az óvónő szakszerűen járt el, amikor észlelte a balesetet, az elsősegélynyújtás szabályait betartotta, ennek következtében a gyerekkárosodás nélkül megúszta a balesetet.

Az óvoda vezetőjének baleseti jegyzőkönyvet kell készíteni és értesíteni az óvoda fenntartóját a balesetről.

---

² 1997. évi CLIV. Törvény az egészségügyről <http://www.egalitas.hu>

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. Feladat

Fogalmazza meg és írja le, mikor beszélünk balesetről!

_____

_____

_____

_____

_____

_____

2. Feladat

Döntse el a felsorolt állítások közül mely igaz vagy hamis !

1. Primer prevenciónak nevezzük a baleset megelőzést :_____
2. 4 évnél fiatalabb gyerekek 1/2 gyermekintézményekben sérül meg:_____
3. Baleset megelőzési szempontból, olyan kiságyat használjunk, melynek rácsai 3 cm-nél ritkábban helyezkednek el.:_____
4. 3-6 éves gyerek, alig rendelkeznek közlekedési tapasztalattal:_____
5. Személygépkocsi első ülésén 120 cm-nél alacsonyabb gyerek is szállítható:_____
6. Magyarországon 2008-ban került bevezetésre a zéró alkohol tolerancia:_____
7. Gyermekintézményekben évente hazánkban 15.000 gyerek sérül meg:_____
8. A Gyermekintézmények a 3 napon túlgógyuló sérülést okozó baleseteket kötelesek jelenteni a fenntartónak:_____

3. Feladat

Sorolja fel azt a 3 magatartási formát, amelyet a biztonságos közlekedéshez a gyerekeknek tudnia kell!

---

4. Feladat

Soroljon fel 4 leggyakrabban előforduló gyermek balesetet!

---

5. Feladat

Írja le, hogy segélyhíváskor, mit kell közölni a Mentőszolgálattal!

---

6. Feladat

Írja le milyen égési stádiumokat különböztetünk meg, melyek a II. fokú égés tünetei, mit tesz égés esetén!

MUNKAMINTA

---

7. Feladat

Írja le hogyan alkalmazza a HEIMLICH-MANÓVERT fuldoklás esetén!

MUNKAMINTA

---

8. Feladat

Írja le milyen vérzést különböztetünk meg, melyek a jellemzői!

---

9. Feladat

Fogalmazza meg és írja le mi a törés, a rándulás és a ficam !

---

10. Feladat

Írja le mikor mondhatjuk, hogy hatásos, eredményes és sikeres az újraélesztés!

---

11. Feladat

Írja le, hogy Magyarországon a gyermekek védelmét, mely törvény szabályozza !

MEGOLDÁSOK

1. Feladat

A baleset egy olyan szokatlan, váratlan és nem szándékos esemény, amely adott helyen és időben úgy történik, hogy annak nem volt se nyilvánvaló, se tervezett oka. Általában negatív kimenetellel rendelkezik, amit bekövetkezése előtti észleléssel el lehetett volna kerülni.

2. Feladat

1. Igaz, 2. Hamis, 3. Igaz, 4. Igaz, 5. Hamis, 6. Igaz, 7. Hamis, 8. Igaz.

3. Feladat

Az alábbi 3 szabályt szükséges tudniuk a gyerekeknek a biztonságos közlekedéshez: 1. A járdaszegély szabályt, mely minden áthaladási szakaszra és úttestre lépésre vonatkozik, lényege, hogy a járdáról lelépés előtt a továbbhaladást le kell blokkolni, hiszen a biztonságos zónából a veszélyes zóna határához ér. 2. Akadály mögül soha nem szabad hirtelen előlépni, mely lehet fa, oszlop, álló jármű stb., mert a gépjárművezető csak akkor tud időben fékezni, ha a veszélyt előre látja. 3. Az úttesten folyamatosan haladni kell és nem szabad átfutni, hiszen a futással nem lehet a veszélyt elkerülni, ilyenkor az oldalirányú tájékozódás rendszerint elmarad.

4. Feladat

Esés, Mérgezés, Égési sérülés, Idegcentest lenyelése, Áramütés, Szemsérülés, Kutyaharapás, Napszúrás–kiszáradás.

5. Feladat

Segélyhíváskor közölni kell a Mentőszolgálattal: 1. A bejelentő nevét és a telefonszámát: azért fontos, mert a helyszínre történő kivonuláskor szükség lehet a helyszín pontosítására. 2. A helyszín pontos közlését: ha nehezen megtalálható a helyszín, célszerű könnyen megtalálható pontot megbeszélni, ahol várják a mentőket. 3. Az esemény jellegét: röviden, tömören összefoglalni mi történt (például 9 éves gyermek valószínűleg mérgezéses tünetekkel). 4. Bajbajutottak számát: abban az esetben fontos ha több sérült van. 5. A bajbajutottak állapotának súlyosságát: Ha lehetséges – kritikus – instabil – stabil megjelöléssel kívánatos megbecsülni az ellátandók számát.

Bárki által megkezdett újraélesztés esetén, elegendő ha a telefonáló azt közli – megkezdett újraélesztéshez kérjük a mentők segítségét – a pontos cím megjelölésével.

6. Feladat

Megkülönböztetünk első,másod,harmad és negyed-fokú égést. Másodfokú égés: A bőr minden rétege károsodik, szabálytalan alakú és nagyságú hólyagok képződnek, ezek a hólyagok kezdetben víztiszták,később zavaros, majd szürkésfehérré, gennyessé változnak. A hólyagok egybeolvadnak, és spontán megrepedhetnek,az égett felület fertőződése törvényszerű. A szervezet folyadékvesztése és fájdalom, olyan nagymértékű , hogy a balesetet szenvedett shockos állapotba kerülhet.

Égés esetén első teendők a szövődmények megelőzése, tehát a hűtés. Ha lehetséges távolítsuk el a ruhát, ha nem égett bele a sebbe. Ezután az égett felületre 20–25 percen keresztül engedjük hideg folyó vizet. Ha az égett felület 25%-nál nem nagyobb, akkor az égett felszín fedésére Betadine-os kötszert teszünk, ennek hiányában steril gézt alkalmazunk. Ha az égett felület 25%-nál nagyobb akkor steril lepedőbe vagy műanyag kötszerbe csomagoljuk.

7. Feladat

A HEIMLICH-MANÓVERT következőképpen alkalmazzunk:1.A gyereket ölbe ültetjük vagy lefektetjük a földre háttal, száját kinyitva, fejét oldalra fordítjuk! Ha nagyobb a gyerek, háta mögé állunk! 2.Mindkét mutató- és középső ujjunkat vagy öklünket középre helyezük, a köldök fölé, közvetlen a szegycsont alá! 3.Hirtelen, befelé és felfelé irányuló mozdulattal nyomást gyakorlunk! 4.Majd megismételjük a mozdulatot!

8. Feladat

1, Hajszálerekből származó vérzést, a vérzés ebben az esetben gyöngyöző és a vérveszteség minimális. 2, Vénás vérzést, ilyen esetben a vér egyenesen folyik, és vörös, a sérült vénától függ a vérveszteség. 3.Artériás vérzést, ilyen esetben lüktető vérzésről van szó, a vér élénkpiros. A vérvesztés az artéria nagyságától függ amely kivérzést, shockot, halált is okozhat.

9. Feladat

Törés: durva erőhatás következtében a csont folytonossága megszakad, a törtvégek, egymással szöveget zárhatnak be, egymáson elcsúszhatnak .megkülönböztetünk nyílt és zárt törést.

Ficam: Durva erőbehatás következtében az íz- felszínek egymástól eltávolodnak és kóros helyzetben rögzülnek.

Rándulás: Durva erőbehatás következtében az íz- felszínek egymástól eltávolodnak, majd visszakerülnek az eredeti helyzetbe.

10. Feladat

Hatásos az újraélesztés, ha a lélegeztetéskor a mellkas emelkedik.

Eredményes az újraélesztés, ha a sápadt vagy szederjes bőr színe a normális felé közeledik, és a klinikai halál beálltakor kitágult pupillák szűkülnek.

Sikeres az újraélesztés, ha a spontán életműködések visszatérnek.

11. feladat

Magyarországon a 1997. évi XXXI. évi a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szabályozza a gyermekek védelmét.

MUNKANYAG

IRODALOMJEGYZÉK

FELHASZNÁLT IRODALOM

1. Baleset <http://hu.wikipedia.org/wiki/Baleset> (2010.10.21.)
2. Dr. Kökény Zoltán: A méhcsípéstől az újraélesztésig, Dictum Kiadó, 2003, Budapest.
3. Dr. Lipták Judit: Elsősegély, Alexandra Kiadó, 2007, Pécs.
4. Dr. Szamosi Tamás : Elsősegélynyújtás gyermekeinknek, Medicina Rt, 1993, Budapest.
5. Nemzeti baleseti stratégia <http://balesetmegeloz.atw.hu/download/strategia.pdf> (2010.10.21.)
6. Nemzeti Gyermekek és Ifjúságbiztonsági Akcióterv 0–24 évesek véletlen balesetinek megelőzési programja 2010–2019. http://www.ogyei.hu/anyagok/ogyei_m.pdf (2010.10.21.)
7. 1997. évi CLIV. Törvény az egészségügyről http://www.egalitas.hu/doku/20041011184716_1997cliv.htm (2010.10.21.)
8. 1997. évi XXXI. Törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99700031.TV (2010.10.21.)

A(z) 1868–06 modul 020–as szakmai tankönyvi tartalomeleme felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
55 761 01 0000 00 00	Csecsemő- és gyermeknevelő- gondozó
54 761 02 0010 54 01	Gyermekotthoni asszisztens
54 761 02 0010 54 02	Kisgyermekgondozó, -nevelő
54 761 02 0100 33 01	Gyermek- és ifjúsági felügyelő
54 761 02 0100 31 01	Házi időszakos gyermekgondozó
33 761 01 0000 00 00	Nevelőszülő

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:
30 óra

MUNKANYAG

MUNKANYAG

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1-2008-0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet
1085 Budapest, Baross u. 52.

Telefon: (1) 210-1065, Fax: (1) 210-1063

Felelős kiadó:
Nagy László főigazgató